

Girona

ANY I

NUM. 46

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Prat.

Dijous 16 de Novembre de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

ROMANONES - LLIBERT

Vol dir aquesta gràfia que ajunta aquets dos noms, que hi ha un paral·lel, una semblança extraordinària de origen, i de procediments, entre les persones que en ells s'encarnen; que l'un pot dir-se realment pare del altre i que aquest sense dissimuls ni atenuants de cap mena pot declarar-se esqueix autèntic, engendre directe del primer.

No que la branca o esqueix, tinga o pugui tenir, la ufana i notorietat que ha arribat a atenyir l'arbre, que en això hi pot més l'atzar que no pas la força de la sava, sinó que l'un es perfecta encarnació de l'altre i que si al primer el caracterisen una ignorància, una despreocupació i una audàcia funestes, en l'esqueix s'hi troven elevades totes aquestes qualitats a la quinta essència; i que si del pare no'n podem esperar no més que noves i cruents entremaliadures, enganys, traïcions i farses, del fill no'n hem d'esperar menys, que ja n'ha fetes a bastament i a l'alçada de les seves forces.

Hem dit que existia un gran paral·lel entre aquestes dues figures, i mellor haguérem dit, que son l'estampa una de l'altre: igualtat d'origen, igualtat de procediment, igualtat de fins.

Ambdós son uns parvenús. El compte de Romanones, el més gros parvenú d'entre tots els polítics de la moranta Espanya; sols destrè en l'art de fer la camalleta i orlat d'una mediocritat espanyola, en sa carrera, en les arts, en les ciències, en l'estadisme. Home infatuat i home pètulant, que's deixa fer President, i presideix, totes les acadèmies buides de la Cort, que ama esser retratat amb un aparador de creus al pit i que deixà eixir la seva caricaturesca figura a diari en totes les revistes ilustrades; que s'acull, per a no naufragar en el món polític, a les més baixes i repugnants conxorxes; que ha promiscuat i promiscua continuament amb tots els elements de la política; que te la força i la traveta com les armes més amades i més idònees. Home sense rubor, que promet i no compleix, que's desmenteix i's contradiu a cada pas, que sempre te una cara bona per a ensenyar, i altre infinitament acuradada per a que mai pugui delatar-lo una rojor, home que's disfraça continuament, home cursi que constantment actua de arlequí, que viu del xiste, que deixa els deures polítics per un festival de la plassa de toros, que s'aborreix en un concert, i que conreua amb un delit i una admiració incomparables, les diversions de varietés i la literatura pel·luculesca. Home que per a Catalunya ha estat i es com un verí, enganyador com una serp; enemic irreconciliable del nostre esperit pràctic i constructiu; funest; amamantador del perill lerrouxista; intrigant, tàup minador, que ha intentat obrir galeries de disensió i de debilitació en la sina del nostre Comerç i de la nostra Industria; home-bacteria capaç de inficcionar tota la vida catalana, si una força potentia i jove com ho es la del nacionalisme, no fos a bastament per a neutralitzar e higienitzar tota la seva des-

tructora actuació.

I diguen si aquesta no es la mateixa silueta que caldria trassar per a dibuixar la figura política del nostre Batlle, una mica més provinciana naturalment, i un poquet més magre i més d'estar per casa, encare.

Ell com el seu pare i jefe polític es un «parvenú»: un perfecte improvisat en tots els terrenys, d'una simplicissima i rudimentaria estructura ciutadana. Ell no es més que un ascendit, un enlairat pel procediment de la camelleta. Ell es el perfecte home mongolfier, i ell un enamorat, tant o mes que son pare en política, de les honres oficials, del sotraqueij de son cos per el «landeau», del pas triomfal per son barri, de les bandes i les creus, de la presidencia dels embalats, del clixétipografic de Blanco y Negro, de la sortida al balcó de cà la vila i del perfum d'encens del rera tàlam. Ell es el perfecte home bifacial, el perfecte home doble: amb una cara i uns llabís per a afirmar, amb una altre cara i uns altres llabís pera desdirsen, amb unes mans per a empunyar el glavi anticalà i amb unes altres mans per a aplaudir, qualsevulla festa patriòtica, amb una llengua per a renegar del nacionalisme i de sos ideals i amb altre tota ensucrada i enganyosa per a declararsen son defensor.

Ell es l'esqueix més genuí i més assavat del arbre a que s'ha arrimat per a viure en la política. Com ell es un vulgar. Recordis sinó que en una certa sessió ben fresca hagué de confessar que NO SABIA ortografia catalana i que continuament ha de reproduir la confessió, declarant que ell no sab res d'art, ni de ciencia ni de cap mena de valor intel·lectual. Com ell, es un promiscuador i un conxorxista a la faicó dels majorals d'aquelles tribús que demoren sota els ponts. Ell renyeix amb els seus, i torna amic, i fa de nou la traveta al qui'l vol eclipsar, i s'alía amb tots els qui podrien ferlo trontollar en el silló presidencial. Com el seu progenitor polític, es un fresc i un desaprensiu. No l'empatxa la contradicció i viu en els seus braços com en els d'una nourrice. Que ahir afirmà una blancor, demà assegura pels sants i per tot lo més alt, que ell volia dir color de tenebra. Matarà avui amb el glavi enverinat per l'odi o per els compromisos polítics una Escola de Arts i Oficis, havent afirmat el dia avans que ell faria cent llegües de camí pera obtenir-la, i farà una tocadeta de esquena, la mes amorosa, a aquell a qui dintre unes hores inmolara cruentment en ares de la seva fatuitat.

Com el seu jefe lliberal es un oportunista. Destrueix lo que ahir mateix va crear rica i exuberantment en una explosió de proteccionisme. I aixís avui denega una subvenció acordada pera una societat de turisme i demà envia recadets i missives a son president per a que l'alleugeresquin de certa tasca i li fassin fer un bon paper. En una paraula: es la quinta essència de la despreocupació, i com hem dit al començar aquestes ratlles supera i eclipsa al qui el preconisà Alcalde de Real Ordre de nostre Immortal ciutat.

Per xo ens ha vingut tant be aquella puntuació ortografica, o guió, que hem posat entre mi j d'ambdós noms, i per xo no sabriem descriure el goig que ens proporciona la contemplació de la capçalera d'aquest article que te quelcom de semblança am certes parelles que solem veure travessant pels carrers de la nostra ciutat.

El guionet hi es just i significatiu: vol dir afinitat, vol dir consorci consumat; vé a ser com una mena d'anell de l'aliança que ureix amb dos noms i que ha de dur-los a la més aspre i cúa de les condemnes populars.

X.

COMENTARI

COM BOABDILS

Altres vegada s'ha embestit en el Congrés la qüestió dels fets del dia 19 d'Agost, i de nou s'ha alçat en defensa de Girona la veu eloquent d'En Ventosa.

Pró nosaltres aquesta vegada al llegir la nova defensa de la Ciutat, hem sentit tota una onada de tristesa, ofegadora dels nostres millors sentiments, que s'escampava com una esgarrifansa de fret i penetrava fina com la punta d'una daga florentina en el sancta sanctorum de l'anima.

Es que cada dia més ens apena aquesta nostre decadencia; aquest embotament col·lectiu de les nostres anestrals i tant gallejades energies i glories; aquesta degeneració del nostre concepte de dignitat aquest femení abandó dels nostres interressos més sagrats; aquesta manca de tot principi d'esperitualitat.

Un inri, el més vergonyós pesa sobre Girona, escarni de la nostra ciutadania, QUÈ PER LO VIST NO HA SIGUT MAI ULTRATJADA.

El vilipendi ha existit perque ens havem comportat com dones histèriques que xisclen devant del dolor pró no li busquen remei; com servents de la gleva ens havem ajupit i no hem fet cas de la singlantada d'un fuet oprobiós que 'ns flagellava l'esquena. . . .

¿Que se's feta d'aquella virgor de protesta airada? Que de tantes ires? Qué d'aquells clams de venjança de la multitud? Que d'aquells arrancs dels que actuaven de directores?

Tot s'es esvait entre miseris personals i polítiques, entre maneigs i cobardies.

Tot s'es esvait i d'aquells lirismes i d'aquelles épiques actituts no queda sinó un oprobi més infligit a nosaltres mateixos. Fora d'aixó el rastre del au que creua l'espai.

Les mainades dels homes inútils, dels acomodaticis, de les carcasses vivents, han ofegat l'esperit de la Ciutat, la seva veu mes pura.

Si un dia tinguérem raó, ara ja no'n tenim, i les simpaties que despertarem al nostre entorn, s'han convertit en escarni, en vergonyosa riota, que ha tingut una concreció en una v u molt gràfica, pró aquesta vegada molt justa: GIRONA, TENS NOM DE FAMELLA.

Ara ja no podem dir ni una paraula més dels ofensors; ara ja no podem mal-

parlar d'uns Ministres que falsejen la veritat, ni d'un Governador desaprensiu que inventa a son gust faules estupendes Ara Girona en lo que 's refereix an aquesta qüestió, tindrà que enmudir, sinó amb el foc de la vergonya al rostre, perque no la deu sentir, amb l'oprobí d'una gran vilesa.

Nosaltres, sempre optimistes escribem un dia: GIRONA ENCARA ESPERA. Borrem aquestes paraules per un sempre més . . . es un epitafi injuriós per un poble, que no té la masculinitat que fa falta.

Girona no pot esperar mes que un rosari de vergonyes, que un calvari de vexacions. Ara les hordes de la politiqueria gironina, la turba dels faritseus, dels estúpids, dels decadents, dels vividors; els que volen donar lliçons de patriotisme perque no se concorria a una festa cívicoreligiosa, estaràn contents.

Abans de donar gust als SEPARATISTES han preferit vendre's l'honor de la Ciutat. Aquesta els hi pot tenir un agraiment etern.

ANTIPATRIOTISME? Qui son els antipatriotes?

Amb quina cara parlen els que procuren ofegar tot sentiment de reivindicació al poble? Amb quina cara anaven aquestes milloques a la procesión en especial els jaumins i mauristes, en honor dels herois, si amb la seva estulticia, denigraven la seva memoria?

Que no parlin mai més, ni d'honor, ni de patriotisme, ni de fets heroics dels passats aquestes gents.

Com Boabdil no més poden plorar com famelles. . . .

Malgrat tot hi hà qui vetlla com noves vestals, usant la vella imatge el foc sagrat de la Patria.

PONS.

Per la veritat

De «El Debate» de dimars de l'altre setmana

El odio de Lerroux a los regionalistas

El Sr. Giner de los Rios, lugarteniente del Sr. Lerroux, presentará al Congreso una proposición de ley, redactada en los siguientes términos:

«Artículo único. El art. 35 de la ley Provincial se adicionará con el siguiente párrafo:

«Los diputados provinciales que lo fueren o lo hubieren sido en Diputación perteneciente a provincia cuya capital exceda de 100.000 almas de población no podrán ser reelegidos hasta cuatro años después de haber cesado en el cargo, por cualquier causa.»

Cualquiera que esté medianamente enterado del ardor con que el Sr. Lerroux combate a la Lliga Regionalista, vencedora del rojo caciquismo barcelonés, puede inducir los fines que el caudillo revolucionario persigue con esa proposición. Mas no hace falta acudir a las hipótesis: hablando el Sr. Lerroux con los periodistas, les dió a entender, harto claramente que se endereza su iniciativa a impedir que el Sr. Prat de la Riva, corazón i cerebro de la Mancomunidad Catalana, con-

XACOLATES JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes, Pastilles Fines i altres classes
Selecte assortit de **bombons** a la altura de les
millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. = CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

tinúe en la Diputació provincial de Bar-
celona. El Sr. Prat de la Riva estorba al
Sr. Lerroux. . . .

Es de advertir, en primer término, la
ausència de pudor polític con que se pla-
nea ese intento. El personalismo que lo
inspira aparece con entera desnudez; no
se ha recurrido a una fórmula aparente-
mente encaminada al fin general.

La resurrección de la ley Mellado, que
el Sr. Lerroux pretende, se concreta a
las poblaciones de mas de 100.000 almas.
¡El caso es que en la reforma entre Bar-
celona! . . .

Pues bien: nosotros creemos que si la
ley Mellado rigiese en el punto a que nos
referimos, sería plausible hacer una ex-
cepción en favor de Prat de la Riva, o lo
que es igual: en favor de Catalunya. Ené-
migos tendrá en aquella región el ilustre
político regionalista; pero nadie le niega
talento y competencia, y por todos se re-
conoce la bondad de su gestión. Pruéba-
lo el hecho—señalado otras veces por el
Sr. Lerroux—de que diputados provincia-
les de todos los partidos y matices secun-
dan la labor del Sr. Prat de la Riva.

Nosotros declaramos nuestra convic-
ción: creemos que pocos hombres habrá
en España tan preparados como él para
las funciones de administración provin-
cial y regional. Recordamos una Mem-
oria suya—de 1910, si no nos es infiel la
memoria—que debieran conocer cuantos
dirigen y administran los organismos lo-
cales: hallarían en ella provechosísimas
enseñanzas.

Y porque tales son los dotes del hom-
bre a quien Lerroux quiere apartar de la
Mancomunidad Catalana, y porque la
proposición de ley presentada por el jefe
izquierdista responde a estímulos ruines
de política de campanario, creemos—
prescindiendo de otras razones—que el
Parlamento debe rechazarla.

A que va que «El Norte», tant ama-
tent a retallar de «El Debate», no es ca-
paç de reproduir-ho?

¡Per quelcom es lerrouxista!

Catalunya al Parlament

CONTRA LA DISBAUXA

Ha començat la verdadera lluita en les
Corts espanyoles, i d' un modo especial
en el Congrés, entre el govern espanyol
i la minoria nacionalista catalana; entre
l' esprit de disbauxa i l' esprit construc-
tiu representats pels dos sectors en que
s' ha dividit la representació parlamen-
taria de les actuals Corts; el format per
ministerials, datistes, reformistes i el
fiero Lerroux; i el format pels regiona-
listes i La Cierva.

La realitat, contra la qual no hi ha
poder ni govern que pugui lluitar es es-
fereidora per als governants actuals.

La disbauxa imperant en els pressu-

postos en especial desde 1912, ha pro-
duït l' enorme deficit de mes de mil mil-
lions de pessetes, quin deute ha de pa-
garse d' un modo o altre. El pressupost
presentat baix l' etiqueta de *pressupost
de reconstrucció* no es més que la tapa-
dora amb que cubrir aquesta disbauxa
passada, i la fulla de parra que cobreixi
amb apariencies de honestedad econó-
mica la disbauxa de deu anys.

La paraula reconstrucció, no se trova
traduïda amb fets, ni per etzar, en tot
el pressupost.

La minoria nacionalista ha exposat
eloquenment, per boca de son leader
senyor Cábó, avui ja reconegut per
amics i adversaris, com eminent econo-
mista, el pensament que informa la doc-
trina constructiva, practica, feconda sus-
tentada per ella i que se traduirà en es-
menes no deslligades i sens relació les
unes amb les altres, sino intimament
coordinades i que formen un complet
contra-projecte de pressupost de recons-
trucció.

L' article primer del projecte de
pressupost extraordinari, ànima de tot
ell, podría anomenarse, article de la dis-
bauxa. Una autorització amplíssima al go-
vern o governs que no han sapigut o
volgut aprofitar-se de les circumstancies
d' Europa per a refer a Espanya, per a
emetre en total uns altres mil milions de
pessetes de deute. ¿Pot donar-se, cas
més insolit, com l' actual de donar als
governants que en quatre anys han malgas-
tat uns mil milions de pessetes, una
amplíssima autorització per a gastar-ne
dós mil milions més, sens cap classe de
garantía? Dons aixó es lo que preté el
govern. Aixó es lo que combat la forta
minoria catalanista.

L' esmena presentada, pels regiona-
listes al article fonamental del projecte
en part no ha sigut acceptada, en part
sí. A la primera batalla ha pogut més la
forsa del número que la forsa de la raó.
Mes endevant creiem que per cansanci
de la forsa del número triomfarà la forsa
de la raó, personificada en l' obr. de la
minoria nacionalista, que haurá prestat al
Estat espanyol el servei de salvar-lo de
la bancarrota.

De la Diputació

Llarga, pero ben aprofitada, fou la
sessió que celebrà la setmana passada
nostra Corporació Provincial. Se n'em-
portà gran part de la mateixa la discussió
i aprobació dels pressupostos per a l'
any vinent.

Mereixen ser conegudes sobre tot les
iniciatives que nostre distingit amic don
Agustí Riera, ilustre President de la men-
tada corporació, proposà a la aprobació
dels senyors diputats, i que foren apro-
bades, mereixent dels mateixos xardo-
rosos elogis.

Se refereixen al perfeccionament del
funcionament dels Establiments Provin-
cials de Beneficencia, que mereixen i
logren d' uns quants anys a aquesta part
tota la carinyosa atenció de la Diputació,
i en especial de son digne President.

Proposaven les iniciatives presiden-
cials, i acordà la Diputació, invertir un
legat de que pot disposar la Corporació
(de no gaire importancia) i suplir lo que
falti amb fondos provincials en el mil-
lorament dels dits serveis de Beneficen-
cia de la manera següent:

A l' Hospici

1er. Habilitació d' una sala de malalts
a la secció d' homes.

2^{on}. Instalació d' una sala de cura-
cions.

3er. Instalació d' aparells per a es-
terilitzar la llet.

4^{art}. Anar suprimint (fins aont arribin
els medis) les màrdegues, i substituir-les
per *somiers*. Hi ha que advertir que s'
han ja suprimit els llits de fusta.

5^{nt}. Instalació d' un taller de fusteria,
en el que puguin apendre aquest ofici els
assilats, baix la direcció d' un mestre
fuster.

En la actualitat, poden ja apendre
els oficis de: impressor, espartenyer,
músic, i sastre.

A l' Hospital

1er. Completar l' instalació de la sala
d' operacions i dels serveis de fa poc
instaurats, completant el servei d' apa-
rells.

2^{on}. Ampliació del material de farma-
cia.

3er. Creació del servei de guardia fa-
cultativa permanent, augmentant a aquest
fi la dotació dels metjes de l' Establim-
ent.

Nostres llegidors se faràn carrec de
l' importancia de lo acordat, i de la justí-
cia amb que s'han endressat enhorabones
a la Diputació, i en especial al seu Pre-
sident, a les que afegim la nostra ben
sencera.

Centre Catalanista.

**Per a diumenge vinent al vespre
s' organitza un sopar de germanor
entre els socis, en celebració de la
inauguració del nou local.**

**Per a detalls i inscripcions, al
Conserje.**

De cal GIRONÉS

Desde aquest número, EL GIRONÉS
sortirà el dijous de cada setmana, en lloc
de sortir el dissapte.

La experiència ens ha demostrat que,
tant per a la major actualitat, com per a
la major difusió de nostre setmanari cal
publicar-lo al mitx de la setmana i no al fi.

També en aquest número començem
una nova secció, la de *Sport*, a petició d'
uns quants joves entusiastes del mateix.

No deixaran de trobar en nosaltres
tot l' apoi que 'ns sigui possible nostres
simpatics *sportmens*. Homes forts, equi-
librats, vigorosos de esperit, de voluntat,
i de muscals son els que convenen a nos-
tra terra.

Com l' sport es un mitjà excelent per
a formar aixís al jovent modern, per aixó
cooperem a mesura de nostres possibilitats,
a tant noble esplai.

Joventut Católica Regionalista

Amb el curs escolar, s' han inaugu-
rat també les *converses* que a les 7 del
vespre de cada dijous acostuma a cele-
brar nostra esperançadora *Joventut*. La
concorrenca es ja nombrosa, i va au-
mentant cada setmana.

Anada als Angels. El dia 26, o sia
de diumenge vinent en vuit, la *Joventut*
anirà al santuari de Ntra. Sra. dels An-
gels.

En el número vinent se donaràn de-
talls concrets i definitius, pero podem ja
avençar que se sortirà a les 7 del mati
del local del *Centre*, que arribant al San-
tuari se cantarà un ofici, que per als que
vulguin inscriurer-se per al dinà, que cos-
tarà 9 rals i per al que s' admetrà també
als socis del *Centre*, *Círcol Católic d'
Obrers*, *Schola Orpheónica*, i *La Amis-
tat*, desde demà, a les conserjerías d'
aquestes societats, s' admeten inscrip-
cions.

En Ramón Picó y Campamar

Ha mort a Barcelona l' ilustre literat
català, fill de Mallorca, en Ramón Picó i
Campamar.

Fou un dels qui prepararen a Cata-
lunya, amb sos treballs literaris i histò-
rics, el resorgiment polític actual.

Nostra terra deu a la generació d' en
Picó i Campamar un conte de justícia
tant com de gratitud. EL GIRONÉS al
tenir de donar avui la trista nova de la
mort del mestre en Gai Saber, testimonia
a la memoria del finat i a tota la seva ge-
neració de precursors, un homenatge d'
agraïment i respecte, boi pregant a
sos llegidors que encomanin a Deu l'
ànima del poeta qui ens ha deixat.

A. C. S.

Notes de societat

Per manca de lloc no donarem con.e en
el número últim, de la funció teatral cele-
brada dimecres passat, a benefici de la
junta de dames de Santa Bàrbara, a la
que assistiren bon nombre de families de
nostre societat elegant, que correspon-
gueren a la iniciativa de la distingida
dama i presidenta de la junta, donya Do-
lors Puig de Foxà i de les senyoretas
que la ajudaren en la tasca de distribuir
les localitats, una mica difícil després de
dotze dies de abonament, i amb la pre-
mura de temps amb que tingué de fer-se.

Degut segurament an aixó, i a posar
en escena una obra que ja havia sigut
representada i vista per nombrós públic,
el que assistí dimecres al teatre fou més
notable en qualitat que en nombre.

Pel mateix motiu que deia abans, no
hem parlat encare de les festes celebra-
des al «Cassino» i que han constituït uns
dels números més notables de la vida
social gironina en les passades fires.

Els concerts especialment, obtingue-
ren un gran èxit per la concurrencia que
omplia els dos espaiosos salons i per lo
selecte i ben executat del programa. En
el darrer d' ells hi prengué part la no-
tabilíssima Andreua Fornells, que havia
ja donat un concert a Athenea. Fou ob-
sequia ja amb un valió estoix *necessaire*
de *toilette* i molt aplaudida en ses belles
cançons.

Foren, en suma, vetlles tant agrada-
bles, que moltes dametes es lamentaven
de que la junta del «Cassino» no n' orga-
nitzés més sovint, una volta al més, per
exemple, i parlaven de fer gestions en-
caminades an aqueix fi, que nosaltres
trovem molt lloable i que segurament,
serien ateses.

Podem avençar que tenim respecte al
particular impresions molt favorables.

Sabem concertada per a mitjans de
febrer la boda de nostre particular amic
en Josep Adroher amb la senyoreta Agna
Moret, de Navata.

També ens plau anunciar la petició de mà de la bellíssima Carme Jordi per a don Manel Laporta.
A tots la enhorabona més coral.

Ahí dimes tingué lloc a Anglès el casament de les encisadores seryoretas Pilar i Lluisa de Cendra, filles del propietari don Tomás, amb els joves Pere Pibernat de Granollers i Joan Feliu d' Anglès respectivament.

La sumtuosa casa de Cendra brillava amb ses millors gales hostatgant l'alegria de la festa, sumament agradosa pel nombre dels conviats.

Beneí l'unió el Dr. Mas, Bisbe de Girona.

Que sigui per tots als contraïens el dia d'ahir, el principi d'una llarga vida de goig.

AGRE-DOLÇ

L'orgue maurí en un llarc article pesat com tots els que acostuma, en el que fa gala d'un desconeixement absolut de la gramàtica, afirma d'una manera deliciosa i pintoresca, que 'ls regionalistes després de l'última batalla electoral patim del fetge i pels carrers deambulem tristos i decaiguts, al igual que ombres.

No patim del fetge els regionalistes, patim del estómac, que se 'ns revolta en basca al veure l'estultícia dels nostres enemics—en especial dels maurius—i la manca del sentit més elemental de dignitat política que 'n ells domina.

L'articulista a mes de no saber escriure demostra que és un pésim observador al acusar de tristesa i malaltia al Sr. Masó i als seus amics.

La simplicitat del seu intel·lecte no l'hi ha fet ovidiadora una realitat que'l desmenteix i es la de que 'l Sr. Masó i els seus amics son els que més s'han divertit per Fires, fent en la vida de societat un paper cent voltes més lluit que no eminències maurines com el senyor Sagrera, aquest tant interessant en el dandysme que vol practicar com en una sessió municipal.

Y no volem seguir més perquè vindriem a dir lo que tothom sab; per alguna cosa la bilis del Sr. Tuyet es tot un símbol: el del misèrrim maurisme gironí.

Hem usat la paraula *dandysme* aplicant-la—en un país de exageracions i de farsa tot se permet—al inclit Sr. Sagrera. No hem de donar an aquella paraula una interpretació etimològica, perquè 'l susdit Sr. té en aquesta ciencia un reconegut mestratge.

Que ho digui sinó aquella broma de confondre la DEMOGRAFIA amb la BROMATOLOGIA.

Definitivament el Sr. Sagrera, encara que sense apèndix, es un exemplar únic.

A propòsit de la colocació de la primera pedra en l'edifici de la futura casa de Correus, i de la festa batejada amb el nom cursilíssim de *cívico religiosa* els nostres divertits adversaris han esgrimit de nou contra els regionalistes, l'arma del *anti-espanyolisme*.

Deixem apart per a confondre 'ls a tots, el tractar pel número pròxim de qui es l'iniciativa de la dita Casa de Correus. Anem a parlar avui de la segona festa.

En primer lloc es una qüestió de bon gust el no assistir-hi, car la cursileria oficial està renyida amb tot sentiment estètic.

En segon lloc el concepte de patriotisme no es per nosaltres els regionalistes una exhibició ridícula, passejant per carrers y places un frac més o menys correcte, lluint galons i fent dringar el me-

dallam de valor mes o menys relatiu; el patriotisme involucra una idea de dignitat i aquesta no sabem si va quedar molt *auriolada* amb l'assistència a la susdita cursilíssima festa.

Els nostres adversaris tenen del patriotisme per lo vist el concepte patrimonial dels que cantant la *Marcha de Cadiz*, se creien fer gran a Espanya mentres tenia lloc la vergonya de Cavite i Santiago; es digne aquest concepte de la seva esquifidesa esperitual.

Pró a nosaltres no 'ns vinguin amb aquestes coses. Les festes oficials i patriotes ens fan alhora fàstic i pena.

Fàstic i pena. Perque nosaltres pensem que cantant varem perdre les colònies; exhibint-se en professons i festes varem perdre la vergonya. I amb tanta fatuitat i tanta exhibició, com deia molt bé un amic; nostre exercit no té municions més que per vuit dies i l'immoralitat i la rapacitat netejan les arques del *Tresor* públic.

La cursileria, la fatxenderia, l'exhibició a més de que son impropies d'homes de valúia, son els enemics mortals del patriotisme veritable.

Ens entenen els nostres detractors misèrrims?

El diputat per Vilademuls Sr. Ballbé, ha debutat en el Congrés. En poc casos ha sigut mes adequat, que en aquest, aquell adagi castellà: *habló el buey y dijo...* Pobre Sr. Li van donar la lliçó escrita, i la va llegir amb la bona intenció de reventar l'Exposició d'Indústries Eléctriques de Barcelona. Mes com qu'els datos llegits per dit diputat no anaven acompanyats de les degudes explicacions i no va sapiguer improvisarles ni tenia apuntadors per a recitar, el Sr. Ventosa li va explicar tot lo que li havien fet dir, quedant convençut el Congrés de que l'administració econòmica de l'Exposició es excel·lent, cosa a que no estant acostumats els parlamentaris cuneros; que les insidies fetes recitar al diputat cunero-lliberal de Vilademuls, a qui li treballaren l'acte els senyors pside jaumins d'aquí a Girona, eren falses; i qu'el paper representat pel Sr. Ballbé no arribà a ni d'estrassa.

NACIONALISME

II

Alguns esprits petits no capeixen el fet, de que el nacionalisme català d'avui, aixequi la veu de protesta, de tant en tant, quan avans sols aixecava sa veu amorosa de patriota romàntic. Avui, diuen aquest impugnadors, sembla que sols hi ni en el cor nacionalista la protesta; ans tot era dolçesa.

Aitals esprits desconeixen la gènesis, l'evolució del nacionalisme i no conexen el camí que ha fet i d'aquí prové que no se fassin carrec del actual moment nacionalista català.

El nacionalisme te dos caires; un d'amor; l'altre de protesta. L'un completa al altre i tots formen l'espirit nacionalista. El primers sentiments nacionalistes son constructius, tendexen a reconstruir l'ànima de la nacionalitat renaixenta. Es el treball dels romàntics, els sentimentals, buscant en la llengua humillada i malmesa la grandesa passada. El treball del enamorat de l'història, rezerçant en els pergamins, en els monuments els records de antigues grandeses. Tots amb sa fé, i son treball van recullint les pedres sobre que fonamenten l'esser propi de sa nacionalitat, el sentiment de patria.

A mida que aquest moviment va propagantse i a mida que s'aumenten els fruits que s'obtenen, amb la rezerca de materials, per a reconstruir la nacionalitat, i creix el nombre d'esprits patriòtics qu'es desperten amb el record de

grandesses passades, d'una patria gran, lliure, i forta, creixen també els obstacles que s'oposen a aquests explais de l'espirit.

L'obra de reconstrucció cuant mes creix, mes trova el cercle que l'esclavitsa i mes sovint ha de protestar contra els elements exòtics que pretenen desfigurar sa obra propia. I arriba un moment en que l'obra de reconstrucció es tan acabada ja, que potenta, exigeix al esperit fins aleshores dominador, pas lliure a son esperit nacionalista. L'ànima potenta reacciona amb tanta fermesa, que no suplica, sino que exigeix lo que de justícia li pertany.

Catalunya gran i forta, se trova avui en aquest moment de la gènesis de son nacionalisme. Recordem amb fruició, l'epoca del romàntics, els sentimentals. Admirém l'obra-reconstructiva dels poetes amb la Institució capdal, els Jochs Florals; es el sentiment de patria es la llevor que ha fructificat donant-nos el nacionalisme.

El cercle esclavitzador que per espai de segles enrotllava nostre esperit avui casi ja es destrossat. El centralisme trontolla, desfet casi per l'empenta del nacionalisme català. Per a vèncer completament sols falta que Catalunya, continui sentint intensament el sentiment de patria catalana. Devém catalanitzar tots nostres sentiments, nostres actes: Fem-ho aixís; i el catalanisme, l'espirit nacionalista, amb el record de sa grandesa passada i l'esperança d'un esdevenir mes grand, sortirà triomfador, en aquesta lluita per adquirir definitivament, son ésser propi.

JOAN

PROTESTA I DEMANDA

Sota aquest títol expliquen els senyors Genís Canet i Albert Martí, Director i representant respectivament de «La Principal», de La Bisbal, les queixes que tenen contra el fallo recaigut en el concurs de cobles ampordaneses que tingué lloc en nostra ciutat per les passades Fires, en atenta carta que rebérem dissapte passat.

L'excés de original, i la extensió de la carta nos priven de copiar-la com seria nostre gust, per a complaure als simpàtics musics ampordanesos. Nostres llegidors pero, se 'n hauràn pogut enterar per mitjà de la premsa diària.

Protesten els sobredits senyors de que se refondisim dos premis en un, i de que 's privés el dret de parlar als qui demanaven els fonaments del fallo.

Segons sembla doncs, el fallo i el concurs de *marras* no ha deixat content a ningú. Molt ho deplorém.

NOVES

Conforme tenia anunciat la «Secció Recreativa del Circol Catòlic d'Obrers» per les passades fires de Sant Narcís, celebrà 3 funcions teatrals que 's vegeren molt concorregudes, especialment la última en la que 'ls joves aficionats estigueren molt acertats.

Diuenge passat morí, rebuts els Sants Sacraments, nostre distingit amic D. Joan de la Cruz Majuelo. La concurrencia que assistí al acte del enterro, com al dels funerals que tingueren lloc ahir en la iglesia de Ntra. Sra. del Carme, demostrà les moltes simpaties amb que contava el finit q. a. c. s.

S'ha encarregat de l'ensenyança de *practica parroquial* en el Seminari, nostre bon amic Mossen Carles Bolós, bibliotecari del mateix establiment.

Schola Orpheónica Gironina. Han començat ja els ensaigs, amb molta concurrencia de coristes. Tenen lloc els dilluns, dimecres i divendres a les 9 del vespre.

SPORT

FOOT-BALL

Tres foren els partits de foot-ball que amb motiu de les fires de enguany se celebraren en el Camp de Mart. El primer entre els equips «Blanes F. C.» i «Gerunda F. C.» guanyant el «Blanes F. C.» una bonica copa per haver fet 3 tantos en contra de 1 que pogué fer-ne 'l «Gerunda». El matc tingué moments interessants dominant a ratos el «Gerunda» que amb més fermesa, conjunt i bona voluntat, creiem podia obtindre la victoria.

El segon matc fou entre el mateix equip «Blanes F. C.» i el «Gimnàstic» siguent poc interessant donada la desigualtat de forces i portar el «Blanes» jugat l'altre matc el dia abans. En aquell partit se jugà una magnifica copa, que segons rumors havia sigut demanada per jugar-se en l'últim partit. Aquest tingué lloc el dilluns passat entre els equips «R. C. D. Español» de Barcelona i el «Gimnàstic». No obstant el faltar a l'«Español» 5 jugadors de son primer equip feu jugades emocionants, desenrotllant un joc ràpid com mai aviem vist. El «Gimnàstic» desconcertat completament en la segona part. Pot dir-se que sols jugaren en Rafols i l'Hernández. Acabà amb el resultat de 5 a 1 degut a la poca sort dels espanyolistes que podien conseguir algun altre goal. El temps privà de que una gran gentada presenciés aquell matc. Felicitém al «Gerunda» i «Gimnàstic» per haber contribuït a les festes. No podem fer-ho amb la Comissió de festes que amb la qüestió de taquilla, per lo que a aquets partits fa referència, no sabia lo que 's pescava.

RECUILL SARDANÍSTIC

Obra nova d'En

JOSEP GRAHIT

Tots els autors de sardanes

Totes les cobles

15 retrats dels principals compositors

Proleg d'En

SALVADOR ALBERT

Preu 250 Ptes.

Es ven en les llibreries, Kioscos, Establiment musical Sobrequés i Reigt, i en casa l'autor plassa Independencia, 17 pral. GIRONA.

Corones dentals Audouard

de 2! Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucales
PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

Forres - Imprenta - Gerona

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries. Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a 1^a acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurbà n.º 40

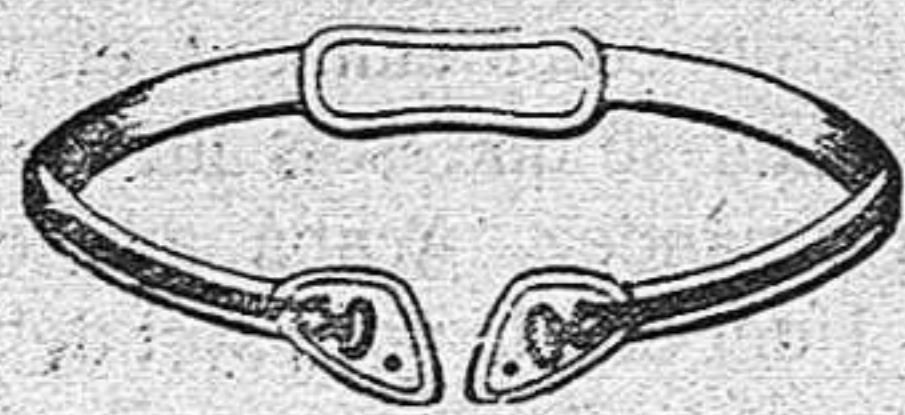
ESMERAT SERVEI D' AUTOS**I COTXES DE LLOGUER**

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus**LA CREU ROJA**

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del còs humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.

Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesc Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

¡NO MES PANALLONS!

S' eviten i curen amb el tan renomnat

TOPIC NALLTOR

De venda en farmacies i drogueries.

Al engròs: Farmacies ALMEDA i DEULONDER.

Representant:

J. ROTLLANT, Oñar 6. - Girona

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d' hivern

Guants, corbates, camises, tirants**Inmens surtit genres de punt****Impermeables, paraigues, pells****Perfumeria, Quincalla,****Merceria, Optica****SABONS***Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadissims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1^a**GIRONA****Planxat Modern**

Planxat mecanic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda Progrés
Flora Padró. Rambla Verdader.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMARTde **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments
especials

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. - Genres blancs

Nubes. - Mantaletes - Mocadors de seda

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er

(cantonada a la plaça del Vi)